

Skatteutskottets betänkande

1980/81: 46

om accis på båtar, m. m.

Motionen

I detta betänkande behandlas en vid allmänna motionstiden 1979/80 väckt motion 1099 av Margit Odelsparr m. fl. (c).

I motionen hemställs – med hänvisning till motion 1979/80: 1531 – att riksdagen beslutar att hos regeringen begära förslag till lagstiftning för båtaccis samt garanti- och realisationsbeskattning i enlighet med vad som anförts i motionen.

Frågans tidigare behandling

I fritidsbåtutredningens betänkande Båtliv – samhället och fritidsbåtar-na (SOU 1974: 95) och i det av utredningen (Jo 1976: 01) om registrering av fritidsbåtar avgivna betänkandet Båtliv 2 – registerfrågan (SOU 1977: 25) har registrerings- och avgiftsfrågan för fritidsbåtar ingående behandlats.

Beträffande registreringsfrågan kan följande återges ur sammanfattningen i Båtliv 2:

Antalet fritidsbåtar i Sverige hösten 1976 kan enligt utredningen uppskattas till ca 700 000. Det årliga nettotillskottet har under senare år uppgått till ca 40 000 båtar. Antalet uttjänta båtar uppskattas till drygt 10 000 per år. Under perioden 1975–1980 torde försäljningen komma att uppgå till ca 200 000 enheter.

Utredningen har, när det gäller registrering av fritidsbåtar, utformat tre alternativ. Alternativen medger en behovsanpassad stegvis utveckling av samhällets åtgärder.

Alternativ 1 skall ses som ett grundalternativ. Enligt detta erfordras inte något register över fritidsbåtar utan endast ett enkelt adressregister för avgiftsavisering, om båtavgift skall erläggas.

I alternativ 2 tillkommer ett enkelt datorbaserat fritidsbåtsregister. Detta ger möjlighet att i begränsad utsträckning ta fram statistik beträffande de båtar och båtägare som registrerats.

I alternativ 3 används ett avancerat datorsystem. Detta möjliggör bl. a. lagring av fler uppgifter om båtarna än i alternativ 2. Härigenom blir det möjligt att – beroende av registrets omfattning och innehåll – ta fram ytterligare statistik beträffande de båtar och båtägare som registrerats. Funktionerna ingår i eller har sina direkta motsvarigheter i bilregistersystemet. Detta förutsätts även kunna utnyttjas för uppläggning och drift av ett fritidsbåtsregister.

Engångskostnaderna för alternativen 1, 2 och 3 varierar mellan ca 30 och

ca 55 kr. per båt, räknat per 100 000 båtar. För 400 000 båtar blir motsvarande kostnad 10–30 kr. per båt.

Den årliga driftkostnaden beräknas i alternativ 1 till 3–4 kr., i alternativ 2 till 8–9 kr. och i alternativ 3 till 12–14 kr. per båt, beroende på det totala antalet båtar som omfattas av registreringen. I dessa kostnader ingår inte kostnader för samhällets kontroll av efterlevnaden av utfärdade bestämmelser.

Utredningen om registrering av fritidsbåtar föreslår, om båtavgift skall erläggas i huvudsaklig överensstämmelse med fritidsbåtutredningens förslag, att alternativ 1 skall tillämpas. Detta innebär att något register över fritidsbåtar inte behöver läggas upp. För avgiftsavisering inrättas ett enkelt adressregister i likhet med vad som gäller för jaktkort.

Vissa båtar bör kunna befrias från en båtavgift om en sådan införs, t. ex. båtar som ägs av samer, fiskare och bofast skärgårdsbefolkning eller som används i organiserad ungdoms- eller idrottsverksamhet.

Då frågan om särbeskattning av fritidsbåtar behandlades av riksdagen 1978 med anledning av olika motioner härom anförde skatteutskottet (SkU 1977/78: 47) bl. a. följande:

Enligt vad utskottet erfarit förbereds registreringsfrågan f. n. inom jordbruksdepartementet, och en proposition i ärendet kan väntas till nästa riksmöte. Utskottet förutsätter att frågan om en avgifts storlek och utformning i övrigt därvid också kommer att prövas. Med hänsyn till registreringsfrågans avgörande betydelse för en eventuell beskattning av fritidsbåtarna anser utskottet sig inte böra pröva beskattningsfrågorna i motionerna, innan riksdagen tagit ställning till ett regeringsförslag beträffande registreringen. Med det anförda avstyrker utskottet bifall till de här behandlade motionsyrkandena i den mån de inte därigenom kan anses tillgodosedda.

När lagutskottet under våren 1979 behandlade en motion om obligatorisk ansvarsförsäkring för fritidsbåtar avstyrkte detta utskott (LU 1978/79: 20) bifall till motionen med bl. a. följande motivering:

Enligt utskottets mening finns det skäl som talar för någon form av registrering av fritidsbåtar. Som framgår av det anförda råder emellertid hos remissinstanserna mycket delade meningar om hur ett sådant register skall utformas. Med anledning härav har arbetet på en proposition i ämnet tagit en betydande tid. Enligt vad utskottet inhämtat avses en proposition med förslag till registrering av fritidsbåtar bli förelagd riksdagen under hösten 1979. Något initiativ av riksdagen med anledning av motionen är således inte erforderligt.

När det gäller frågan om obligatorisk ansvarsförsäkring har denna som motionärerna också påpekar ett nära samband med registerfrågan. Något uttalande av riksdagen om sådan försäkring bör därför inte göras f. n.

Skatteutskottet behandlade under hösten 1979 en motion med i huvudsak samma yrkande som det nu förevarande och anförde (SkU 1979/80: 1) därvid bl. a. följande:

När skatteutskottet under våren 1978 behandlade motionsyrkanden om beskattning av fritidsbåtar underströk utskottet registreringsfrågans avgörande betydelse för en eventuell sådan beskattning. Med hänsyn till att registreringsfrågan då inte var löst ansåg utskottet sig inte böra pröva de i motionerna föreslagna beskattningsåtgärderna.

Eftersom registreringsfrågan kvarstår olöst saknas anledning att ta upp de nu framförda beskattningsförslagen till närmare granskning. I registreringsfrågan, som faller utanför utskottets kompetensområde, har upplysts att det är föga sannolikt att någon proposition i ämnet kommer att föreläggas riksdagen under innevarande höst. Utskottet anser att det är angeläget att frågan snarast blir föremål för fortsatta överväganden inom regeringen.

Utskottet finner således att det saknas förutsättningar för att nu begära förslag om beskattning av fritidsbåtar, varför utskottet avstyrker bifall till motionen.

Riksdagen avslog motionen på utskottets hemställan.

Utskottet

Som framgår av den inledningsvis lämnade redogörelsen har frågan om införande av särskild skatt på fritidsbåtar varit föremål för omfattande utredningar och mångåriga överväganden inom regeringskansliet. De förslag som övervägts har alla gällt en årlig avgift på fritidsbåtar av viss minsta storlek.

I motionen förordas i stället en 20-procentig accis på båtar med ett inköpspris överstigande 30 000 kr. och att sådana båtar i övrigt skall registreras och beskattas enligt de regler om garantibeskattnings och realisationsvinstbeskattnings som gäller för fritidshus.

Utan att nu gå in på alla de betydande praktiska och administrativa problem som är förenade med ett genomförande av motionärernas förslag anser utskottet att regeringens ställningstagande i denna skattefråga bör avvaktas. Enligt vad utskottet erfarit är ärendet föremål för fortsatt behandling inom regeringskansliet. Proposition i frågan har också utlovats av regeringen.

Med det anförda avstyrker utskottet bifall till motionen.

Utskottet hemställer

att riksdagen avslår motion 1979/80: 1099.

Stockholm den 7 april 1981

På skatteutskottets vägnar
ERIK WÄRNBERG

Närvarande: Erik Wörnberg (s), Stig Josefson (c), Rune Ångström (fp), förste vice talmannen Ingegerd Troedsson (m), Olle Westberg i Hofors (s), Tage Sundkvist (c), Hagar Normark (s), Bo Lundgren (m), Ingemar Hallenius (c), Bo Forslund (s), Wilhelm Gustafsson (fp), Egon Jacobsson (s), Anita Johansson (s)*, Bo Södersten (s) och Ewy Möller (m).

* Ej närvarande vid betänkandets justering.